

Yaşar AKBIYIK, Millî Mücadele Güney Cephesi (Maraş), Kültür Bakanlığı Yayınları/ 1157, Kaynak Eserler Dizisi/43, Ankara -1990, s.397 +VIII

Bünyamin SARAÇ

Millî Mücadele bilindiği üzere; Türk tarihinin önemli sahifelerinden birini teşkil etmektedir. Bundan dolayıdır ki, Millî Mücadele tarihinin bütün safhalarının araştırılıp, gün ışığına çıkarılması gerekmektedir. Millî Mücadele'nin başarıya ulaşmasında bazı vilâyetlerin gösterdiği azim ve gayret ayrı bir önem arz etmektedir. İşte, bunlardan biri de, Maraş'ın yarattığı mücadele örneği olup, şimdiye kadar ilmî bir çerçeve içerisinde tam manasıyla ele alınıp incelenmemiştir. Bu konuda Yaşar Akbıyık, *Millî Mücadelede Güney Cephesi (Maraş)*, adını taşıyan eserinde, Millî Mücadele döneminde Maraş bölgesinde cereyan eden olayları ele aldığı gibi, ayrıca hâlâ gündemde bulunan Ermeni meselesine de yer vermiştir.

Yazar, eserini altı bölüm halinde tasnif etmiş ve şu şekilde ele almıştır:

Önsöz

Kaynaklar

Giriş

I. Bölüm: İngiliz İşgal Dönemi

II. Bölüm: İngilizlerin Bölgeyi Fransızlara Devretmesi

III. Bölüm: Fransız İşgalinin İlk Safhası

IV. Bölüm: Fransızlara Karşı Kuvay-ı Milliye Faaliyetleri

V. Bölüm: Fransız İşgalinin İkinci Safhası

VI. Bölüm: Maraş Millî Mücadelesinde Ermeni Faktörü

Sonuç

Faydalanılan Kaynaklar

Kısaltmalar

İndeks

Ekler

Yazar, eserinde konuya bir başlangıç yapmadan önce *Kaynaklar* adı altında bir kısım açarak, Millî Mücadelede Maraş bölgesini ele alan bazı eserlerden bahsetmektedir.

Giriş bölümünde ise, Yakınoğu'da özellikle İngilizler ile Fransızların aralarındaki rekabettenden söz etmektedir. Bu rekabetin neticede, I. Dünya Savaşı sonunda Osmanlı Devletiyle yapılan Mondros Mütarekesi (30 Ekim 1918) ile büyük bir hız aldığından bahsetmektedir.

Birinci Bölümde; İngilizlerin XVIII-XIX. yüzyılda Güney-Dođu Anadolu'daki emelleri, mücadeleleri ve Maraş'ı işgal etmeleriyle başlayan dönemin kısa bir analizi yapılmaktadır.

İkinci Bölümde; İngilizlerin bölgeyi Fransızlara bırakmalarıyla başlayan yeni durum hakkında açıklayıcı bilgilere yer verilmektedir. İlk başta, Suriye İtilafnamesi (15 Eylül 1919) ve Fransızların Maraş'ı işgal etmelerine karşı ortaya çıkan tepkilerden bahsedilmektedir. Mustafa Kemal Paşa'nın yurdun her tarafına gönderdiği tāmimle birlikte tepkiler yeni bir boyut kazanmıştır. Neticede, yurdun birçok yerinde mitingler düzenlenmiş ve işgale karşı protesto telgrafları çekilmiştir. Bölüm içerisinde sırasıyla bu mitingler ve protesto telgrafları yer almaktadır. Ayrıca, işgalin Anadolu Basını'ndaki akıslarına de temas edilmektedir.

Üçüncü Bölümde; Fransızların Maraş'ı işgallerinin ilk safhası ele alınmaktadır. Bunun yanında, Sütçü İmam Olayı (Uzun Oluk-31 Ekim 1919) ve Bayrak Hadisesi hakkında geniş bir bilgi verilmekte ve Maraş işgal kumandanlarının giriştikleri faaliyetlerden de söz edilmektedir.

Dördüncü Bölümde; Fransız işgaline karşı meydana getirilen Kuvay-ı Milliye'nin faaliyetlerine değinilmektedir. Bunun yanında muhteva olarak Sivas Kongresinde alınan kararlar, Mustafa Kemal Paaşa'nın Fransız Yüksek Komiseri George Picot ile yaptığı görüşme, işgal bölgesinin sosyo-ekonomik durumu ve ele alınması gerekli tedbirler hakkında bilgiler verilmektedir.

Beşinci Bölümde; Fransızların Maraş'ı işgallerinin ikinci safhası üzerinde durulmaktadır. İlk işgal safhasında ortaya çıkan olayların sonucunda, bölge halkının işgal kuvvetlerine ve özellikle Ermeni çetelerine karşı giriştikleri çarpışmalardan (Elođlu-Türkođlu, Araplar, Harabe Çarpışması vs.) söz edilmektedir. Ayrıca, Fransız-Ermeni mezalimine bir tepki olarak yurdun birçok yerinde düzenlenen mitinglerden ve gönderilen protesto telgraflarından

sırasıyla bahsedilmektedir. Bunun yanında yurdun birçok köşesinden Maraş'a yapılan yardımlar da yer almaktadır.

Altıncı Bölümde; Maraş Milli Mücadelesinde büyük önem arzeden Ermeni Faktörü ele alınmaktadır. Kronolojik bir çerçeve içerisinde olmak üzere, İngilizler ile Fransızların Maraş'ı işgallerinde Ermenilerin genel durumu ve bölgede özellikle Zeytün Ermenilerinin Türklere karşı yaptıkları mezalimden sözedilmektedir.

Milli Mücadele döneminin bir kesitini araştırıp bizlere kazandırdığı için Yaşar Akbıyık'a teşekkür eder, yeni eserlerini bekleriz.

the 19th century, the first of which was the 'Great Exhibition' of 1851, held in the Crystal Palace in London. This was a landmark event in the history of international exhibitions, and it was followed by a series of other exhibitions in various parts of the world.

These exhibitions were held in various parts of the world, and they were held in various years. The first of these was the 'Great Exhibition' of 1851, held in London. This was followed by the 'International Exhibition' of 1873, held in Vienna, and the 'International Exhibition' of 1876, held in Philadelphia. These exhibitions were held in various parts of the world, and they were held in various years.

The first of these was the 'Great Exhibition' of 1851, held in London. This was followed by the 'International Exhibition' of 1873, held in Vienna, and the 'International Exhibition' of 1876, held in Philadelphia. These exhibitions were held in various parts of the world, and they were held in various years.